

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ
Β' ΛΥΚΕΙΟΥ
ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ

ΓΝΩΣΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Κείμενο διδαγμένο από πρωτότυπο: Δημοσθένης Ὑπέρ τῆς Ροδίων Ἐλευθερίας, § 19 - 20

«Θαυμάζω δ' εἰ μηδεὶς ὑμῶν ἡγεῖται Χίων ὀλιγαρχουμένων καὶ Μυτιληναίων, καὶ νυνὶ Ῥοδίων καὶ πάντων ἀνθρώπων ὀλίγου δέω λέγειν εἰς ταύτην τὴν δουλείαν ὑπαγομένων, συγκινδυνεύειν τι τὴν παρ' ἡμῖν πολιτείαν, μηδὲ λογίζεται τοῦθ', ὅτι οὐκ ἔστιν ὅπως, εἰ δι' ὀλιγαρχίας ἅπαντα συστήσεται, τὸν παρ' ὑμῖν, δῆμον ἐάσουσιν, ἴσασι γάρ οὐδένας ἄλλους πάλιν εἰς ἐλευθερίαν <ἂν> τὰ πράγματ' ἐξάγοντας ὅθεν δὴ κακὸν αὐτοῖς ἂν τι γενέσθαι προσδοκῶσι, τοῦτ' ἀνελεῖν βουλήσονται, τοὺς μὲν οὖν ἄλλους τοὺς ἀδικουντάς τινας αὐτῶν τῶν κακῶς πεπονηθῶτων ἐχθροὺς ἡγεῖσθαι χρή· τοὺς δὲ τὰς πολιτείας καταλύοντας καὶ μεθιστάντας εἰς ὀλιγαρχίαν κοινούς ἐχθροὺς παραινῶ νομίζειν ἀπάντων τῶν ἐλευθερίας ἐπιθυμούντων.»

A. Από το κείμενο που σας δίνεται να μεταφράσετε στο τετράδιό σας το απόσπασμα:

«...ὅθεν δὴ κακὸν αὐτοῖς...τῶν ἐλευθερίας ἐπιθυμούντων.»

(μονάδες 10)

B. Να γράψετε στο τετράδιό σας τις απαντήσεις των παρακάτω ερωτήσεων:

1. Οι συμβουλευτικοί λόγοι και η σχέση τους με την Εκκλησία του Δήμου.

(μονάδες 10)

2. «δουλείαν» (§ 19): Τι θεωρεῖ «δουλεία» στο κείμενο ο Δημοσθένης; Είναι εὔστοχος ο χαρακτηρισμός; Να απαντήσετε τεκμηριωμένα.

(μονάδες 10)

3. Ποιους θεωρεῖ ο Δημοσθένης «κοινούς ἐχθρούς» τῆς ἐλευθερίας, με ποιους τους συγκρίνει στο κείμενο και ποια θεωρεῖ ὅτι εἶναι ἡ σχέση τους με τὴ δημοκρατία;

(μονάδες 10)

4. Αφού διαβάσετε τὴν παράγραφο 10 τοῦ μεταφρασμένου κειμένου, να απαντήσετε στο ερώτημα: ποιες εἶναι οἱ ἀπόψεις γενικοῦ κύρους που διατυπώνει ο Δημοσθένης και να κρίνετε τὴν κάθε μια ἀπὸ αυτές.

(μονάδες 10)

«...Αὐτὸ συμβαίνει, διότι κανεὶς δεν πολεμᾷ για να ἐπεκτείνει τὴς κτήσεις του με τὴν ἴδια ἐνταση που πολεμᾷ για να διατηρήσει αυτές που του ἀνήκουν. Ἀντιθέτως, ὅλοι πολεμοῦν μέχρι τὰ ὅρια τῆς ἀντοχῆς τους για ὅσα κινδυνεύουν να χάσουν, ἐνῶ δεν πράττουν τὸ ἴδιο για ν' αὐξήσουν αυτά που ἔχουν. Και βέβαια δεν παύουν να ἐπιδιώκουν τὰ περισσότερα, ἀν κάποιος υποχωρώντας τους ἐνθαρρύνουν, ὅταν ὁμως συναντήσουν ἀντίσταση, δεν αἰσθάνονται ἀδικημένοι σε κάτι ἀπ' αὐτοὺς που τους ἀντιστάθηκαν...»

5. Να σημειώσετε τις λέξεις του πρωτότυπου κειμένου με τις οποίες σχετίζονται ετυμολογικά οι παρακάτω λέξεις: δέηση, εξαγωγή, λογιστήριο, σύσταση, γένος, βούληση.

(μονάδες 10)

ΛΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

ΘΟΥΚΥΔΙΔΗΣ Ζ 64

Τούς τε Ἀθηναίους ὑμῶν ἂν καὶ τάδε ὑπομιμνήσκω , ὅτι οὔτε ναῦς ἐν τοῖς νεωσοίκις ἄλλας ὁμοίας ταῖσδε οὔτε ὀπλιτῶν ἡλικίαν ὑπελίπετε , εἴ τε ξυμβήσεται τι ἄλλο ἢ τό κρατεῖν ὑμῖν , τούς τε ἐνθάδε πολεμίους εὐθύς ἐπ' ἐκεῖνα πλευσομένους καὶ τούς ἐκεῖ ὑπολοίπους ἡμῶν ἀδυνάτους ἐσομένους τούς τε αὐτοῦ καὶ τούς ἐπελθόντας ἀμύνασθαι. Καὶ οἱ μὲν ἂν ὑπὸ Συρακοσίοις εὐθύς γίγνοισθε , οἷς αὐτοὶ ἴστε οἶα γνώμη ἐπήλθετε , οἱ δ' ἐκεῖ ὑπὸ Λακεδαιμονίοις.

Ὡστε ἐν ἐνὶ τῷδε ὑπὲρ ἀμφοτέρων ἀγῶνι καθεστῶτες καρτερήσατε , εἴπερ ποτέ , καὶ ἐνθυμεῖσθε καθ' ἐκάστους τε καὶ ξύμπαντες ὅτι οἱ ἐν ταῖς ναυσὶν ὑμῶν νῦν ἐσόμενοι καὶ πεζοὶ τοῖς Ἀθηναίοις εἰσὶ καὶ νῆες καὶ ἡ ὑπόλοιπος πόλις καὶ τό μέγα ὄνομα τῶν Ἀθηνῶν.

νεώσοικος: ναύσταθμος

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

- 1) Να αποδοθεῖ στη νεοελληνική
- 2) Συντακτική αναγνώριση: ὑμῶν, ταῖσδε, πλευσομένους, οἷς, αὐτοί, τοῖς Ἀθηναίοις.
- 3) Να γραφοῦν των παρακάτω ρημάτων: ὑπομιμνήσκω - ὑπελίπετε - καθεστῶτες το β' πληθ. Παθυτικού Αορίστου και το Απαρέμφατο Παρακειμένου στη φωνή που βρίσκονται.
- 4) πλευσομένους, καθεστῶτες, ἐσόμενοι: Να αναλυθοῦν στις αντίστοιχες προτάσεις
- 5) ὅτι οὔτε ναῦς ... ὑπελίπετε: Να ξαναγράψετε την πρόταση μεταφέροντας κάθε λέξη στον άλλο αριθμό.
- 6) Να γραφοῦν στις πλάγιες πτώσεις ενικού-πληθυντικού οι λέξεις: ναῦς, ταῖσδε, ἐπελθόντας, οἶα, τῷδε, ἀγῶνι, πόλις, καθεστῶτες.